МАИ
24
Среда
1939 он
№ 117 (2757)
Сэн 10 мунгэ

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

NIUTAGAI AŻAXIIN INICIATIIVA TUXAI

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere, nyxer Moolotov bolbol „SSSR-ei ekonomiiçeska xemżeegei dutamag baihan faaktiiji ton bogonixon bolzor soo esesleigede bolşeviigyydei ba manai oronoi byxii ynen xeexe xynyydei ermelzelgiinь şangadxaxiiji“ uriaalhan baina. Xede milliioon xynyyd xadaa ene ermelzelgeer dyyren baina. Soveed xynyyd bolbol azalai byteesiin yşee deeşee urgaxiinь, tovaarnuudai yiledberiiin yrgedexiinь, manai oronoi bexizexe ba bajazaxiinь tula, promiişlennostьdo, traansport deere, xydee azaxiida, nauuçna instituyydte niagta şangaar, tvoorçeskoor xydelmeriine. Manai oronoi baragdaşagyi bajaliguudiiji erximeer xereglexiin tylee, bygedearadai bodoto xydeleen bolzo baina.

Gai xamşag xydeleen! Xynyyd xadaa tyrelxi gazaraa, stanooguudaa şineer xaraża yzene, xydelmeriingee meetodyydiiji, ekonomiiçeska talaaraa, saaşadaa urgaltiin argabaidalnuudiiji bodozo yzene. Tiixedenь, ugaa jixe rezeervnyyd - todorxoilogdono. „Prodovoolьstvenno naloog tuşaa“ statьaa soogoo, V. I. Leenin bolbol niutagai resyyrsnyydiiji xereglelgiin udxaşanar tuxai asuudaliiji iigeze tabihan baina: „Niutagai gy,ali ceentrhee zeeee asaragdadag dabahan; kiosiin; modobolbosoruulxa kysżarna promiişlennostь; ton şuxala bişeşji haa, tariaaşadta şuxala ba tuhatai zarim produuktnuudiiji, niutagai serьjoo deere gedeg remesloo; „nogoon byyrhen“ (elektrifikaacada bagaxan udxaşanartai, niutagai uhanuudai xysenyydiiji xereglelge) gexe mete xadaa promiişlennostiiin ba gazartaalangai erjeltiiji haizaruulxiin ula xereglelgede bygede tagdahan baixa johotoi“.

Ene xadaa 1921 ondo bişeghen baina. Tiixede, oron bolbol ton ygeitei baigaa. Niutagai promiişlennostiiji xygzyylge xadaa tariaaşadai eriliji xangaxa gansaxan le şaxuu am baihan jym. Tereenhee bolşoo, manai exe oron bolbol leninske-staalinska Centraalьna komiteedei, nyxer Staalinai xydiberi doro, ilaltata jixe zaliji yngeree. Socialiizmiin uujixe zdaani baiguulagdaa. Byystri gigaant jixeer urgaa. adai byxii azaxii bolbol şine xnikiin yndehe huuri deere sbegdee. Xarin, mynee Staaka Gurbadugaar Tabanzilde, eninske ygenyyd xadaa xydmerinyydei bojevoi progmma bolon xanxinana. Yiberilelge xadaa xemzyyrgyiżr yrgedebeşji, eriltenь,xergeel urgaltanь tereenhee yşee şee baina. Bidener bolbol nomiiçeska talaaraa, nerelen ebel, aradzonoi dyyşede miişlenne yiledberilgiin xemnyydei talaar yşeel geegżi bainabdi. Niutagai proślennostiiji xygzyylge xaa SSSR-ei ekonomiiçeska zeegei dutamagiiji usadxalża tuhalxa baina.

Ilezee-negete, Çeexov bolbol iiriь tuxai iigeze bişee hen: ssiihoo, polyşyybkenyydiişji, ecşji, amahartiişji, xadaahiişilşenь asarna. Xarin, zarim arta ede ygenyydemynees xyrter spravedo baina. Novosibiirske oobь—haixanuud-zavooduudai, en tyges indyystriin oobь bolbol egeel prostoi zyilliji beledze garganagyi. eenь, paatoka ba kraxmaaRiazaanьhaa asarna. Ogurnuudiiji—Dagestaanhaa, frykvo uhanuudiiji—Leeninhaa asarna. Ene metiin zinyyd xadaa busad ooblastьd ba xizaarnuudta yzegde-

de bygede bolbol bagad, prostoi xeregyydte xaizzagyigeer xandalgiin ь bolno. Gigantmoonnioor aarsahan xynyyd manaida baihan ba yşeeşji bii geeşe. Tedener bolbol xede milliaard le tyxerigeer, xede milliioon le kilovaattaar bodomzoldog. Tiime xynyyd xadaa xeden zuugaad mianga bişeşji haa, mianga gy, ali xarin 10-20 kilovaatt elektriiçeske eneergiiji ygeze şadamaar, bagaxanuud myrenyydiiji obioornogyi, milliioonuudiiji bişeşji haa, miangaad meetr tkaaniiji yiledberilexe argatai bagaxanuud zavooduudiiji, masterskoinuudiiji; tendehee niutagai tylişe abza bolmoor, torfianoi namag gazarnuudiiji obioornogyi.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd xadaa gigantmooniiji buruuşaa han baina. Niutagai serьjoo deere xydelmeriideg, zuugaad ba miangaad zize ba dunda zergiin predprijaatinuudiiji baiguulxa xeregtei. Soveed Sojuuzai raioon byxen—tabanzilei tvoreec ba, kapitaliis oronuudtai, manai oronoi istoriiçeska sorevnovaanida xabaadagşa myn ba raioon byxen bolbol niutagaigaa promiişlennostiiji xygzyylgeeree bygedearadai ton şuxala xeregiiji debzyylne.

Aradai azaxiiji uragşanь debzyyl, jamarşji meeloçiiji by golo, raioonoigoo energetiiçeske resyyrsnyydiiji, tylişiin baaziiji jixedxexiin tula şuxala jyyme, bygediijinь xe, barilgiin materiaalьnuudai ba yrgen xeregselei tovaarnuudai yiledberiiji yrgedxel—ene xadaa niutagai azaxiin, partiiina, soveed organizaaca byxenei zorilgonь myn. Eneenei tula argabaidal xizaargyi elbeg.

Apreeliiin 6-ai „Praavdada“, Goorьkovsko ooblastiiin, Bogoroodsko raioonoi azaxiin aktiivai soveşçaaniiin materiaalnuud tolilogdohon baina. Ene soveşçaani deere byxii vestypaalagşad bolbol serьjoo bii, uragşaa nelieed tyrgenee jabaxiin tula xynyydei rezeervnyyd bii geze le xelehen baina. Miangaad kilomeetrei gazarhaa, Bogoroodsko raioondo izvioosklji asaradag baigaa. Raioon soonь hain izvestniaagai xedii şineen baibaşji, poojeznuud xadaa oronoi byxii daidiiji şaxuu gataladag baigaa.

Baha, tylişe abza yzeje. Bogoroodskodo, miangaad kybomeetr tylieen gargaşalagdana. Tyliee beledxelde jixe xysenyyd, jixe myngen gargagdana, tiixedenь, toorfiin bajaliguudanь xereglegdengyi xebtene. Yxibyydei ba busad gutal xubsaha, miilo, şagta, sabuu gargalgiiji,—Bogoroodsko raigyisedkoomoi tyryylegşe xelene,—nege xaxad daxin jixedxeze, gonçaarna izdeelinyydei, şarganuudai, kolesoonuudai yiledberiiji yrgenee organizovaalża şadaxabdi.

Raioonno xydelmerilegşedei iniciatiivanь, oblastnoi organizaacanuudai ton yrgen demzelgeer ugtagdaxa johotoi. Oblastnoi plaanova tahagai xadaa olo jyymiiji xeze şadaxa baina. Gebeş, kyyrske oblastnoi plaanova tahagai xydelmerilegşedenь raioonuudaa muusa medene, raioonuudaa muusa mededeg haa, ooblastiiingoo azaxiin argabaidaliiji todorxoilxo talaar xyteiberilxenь berxetei baina.

Oloxon oblgyisedkoomuud ba raigyisedkoomuud bolbol niutagai promiişlennostiiin asuudalnuudta anxaralaa, mynee xyrter bagaar tabina. Tylişiin resyyrsnyydiiji esestenь xyrter xereglexe, yrgen xeregselei, bolxo zergiintovaarnuudai yiledberiiji organizovaalalga, aradzonoi baidaliiji obsluuzivalalga xadaa—niutagai partiiina ba soveed organizaacanuudai zol xyndiinь xereg bolxo johotoi.

(Main 19-ei „Praavdiin“ tyryy bişeghee)

TYRYYŞYYLEI OOPEDIIJI YRGENEER XEREGLEJE!

VERXOOVNO SOVEEDEI III SEESSIDE ZORIUULAN

Xori. (Telefoonoor abtahan). Anaagai somonoi, Zdaanovai neremzete kolxooz bolbol paar xaxalalgiin talaar, aimag dotoroo tyryy huurida jabana. Ene kolxooz xadaa 375 gektaar ertiin paar beledxexe plaantai aad, mynee 338 gektaar xaxalza, plaanaa 90 proceent dyyrgeed baina.

Tus kolxoozdo xydelmerilze baigaa, Xoriiin MTS-iin № 4 traaktorna brigaada (brigadiiranь nyxer Batuujev) bolbol parovoi kampaanida, staxaanovska azalai erxim zişeenyydiiji xaruulna. Brigaadiin erxim traktoriist nyxer Zalsan Gomboojev bolbol „STZ-NATI“ traaktoraar smeene soogoo 6,90 gektaar xaxalxa noormojoo sag yrgelze ylyylen dyyrgedeg ba zarimdaa 11 gektaar xyrter xaxalna. Nyxer Gomboojev gegşe 7 smeene soogoo, 48,30 gektaar xaxalza, 60 kilograamm goriuuça ekonoomilhon baina.

Myn, traktoriist-staxaanovec Garma Dorziijev bolbol kolioosno „STZ“ traaktoraar ydertee 3,80 gektaar xaxalxa noormotoi aad, terenee sag yrgelze ylyylen dyyrgeze, 9 smeene soo 34 gektaar xaxalxiin orondo 39 gektaar xaxalaa. Tus brigaadiin traktoriistnuud nyxed R. Zegmiitov ba Zambaalov gegşed ydereigee noormiiji ylyylen dyyrgened.

Ene, №4 traaktorna brigaada bolbol № 11 traaktorna brigaadatai sociaaliis sorevnovaani batalxadaa, SSSR-ei Verxoovno Soveedei III Seessiin neegdexe yderte—main 25-da paar xaxalalgiiji byrin dyyrgexe geze ujalga abhan baigaa. Mynee, tus brigaada xadaa 150 gektaar xaxalaad, abhan ujalgaa xyndeteigeer dyyrgeze baina.

D. Dorziijev.

ULAANTUGTA TRAAKTORNA BRIGAADA

Baga-Xunaliiin MTS-iin №10 traaktorna brigaada bolbol Bodonguudai somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozdo xydelmerilze baina. Ene brigaada (brigadiiranь nyxer X. Cebegei) xadaa xabarai tarilgada jabaxadaa, azalaigaa noormiiji sag yrgelze dyyrgedeg ba goriuuçiiji jixeer ekonoomildog deerehee, MTS-iingee damzuulgiin Ulaan Tugiiji bariza jabana.

Tus brigaadiin traktoriistnuud xadaa socialiis sorevnovaaniiin yndehe huuri deere, azalai ynder byteesiin zişeenyydiiji xaruulna. Zişeelxede, traktoriistnuud nyxed D. Zaapov, C. Cerenzaapov, N. Cediipov, Batomynkyyjev gegşed kolioosno traaktornuudaar 3,80 gektaar xaxalxiin orondo, 4—5 gektaar xyrter, sag yrgelze xaxaldag baina. Ene brigaadiin yçoodçig bolbol eeriingee ujalgata xydelmeriiiji zişeete hainaar tabihan ba traktoriistnuudai azalai byteesiiji ulaan, xara doskaada yder byri xaruuldag baina. Ede traktoriistnuud bolbol xabarai ertiin tarilgiiji bolzor soonь, erxim şanartaigaar dyyrgeheneinь tylee, kolxoozoi pravleeni xadaa main 1-de, edeniiji myngeer şagnahan baigaa.

Nyxer X. Cebegei gegşiin tus brigaada bolbol oroin tarilgiiji dyyrgeed, xabarai tarilganuudai talaar geegdeze jabahan, Staalinai ba Leeninei neremzete kolxoozuudta socialiis tuhalamza yzyylxiin tula, 3 traaktornuudaa elьgeehen baina.

Ene brigaadiin traktoriistnuud bolbol ton hain iniciatiiva abaa: mynee priceepşçigyydeer xydelmerilze baigşadiiji yiledberiheenь tahalangyigeer, traktoriistnuudta beledxexe geze ujalga abhan baina.

D. Cereenov.

TEEMPIIJINЬ XURDADXAXA

Petropaavlovka. Zediin aimagai kolxoozuud bolbol ene zilde 15560 gektaar ertiin paar xaxalxa plaantai aad, hyylei medeenei johoor 20 garan proceent dyyrgeed baina.

Aimagai tyryy kolxoozuud bolbol parovoi kampaaniiin talaar hain pokazaatelьtai. Zişeelbel, Kalandaraşviiliiin neremzete (tyryylegşenь Koloodin) kolxooz ba Zeltyriiin, Zediin selьsoveedyydei kolxoozuud plaanaa 60-70 proceent dyyrgee.

Gebeşji, aimagai zarim selьsoveedyydei kolxoozuud bolbol zunai agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudai negen—paar xaxalalgiiji hajaxan boltor exileedyi baina. Ene faakt bolbol ertiin tarilgiiji yni dyyrgebeş, aimagai organizaacanuud xadaa paar xaxalalgada şuxala anxaralaa tabiza, konkreetneer xyteiberileegyi baihiinь xaruulna.

C. Zimbeejev.

MOSKVAA—AXŞ NIIDELGE

ZURAG DEERE: „Moskvaa“ samolioodoi styyrman maioor M. X. Gordijeenko Moskvaa—AXŞ niidelgede beledxeze, eeriingee xydelmeriiin kabinieed soo baina. (TASS-in fotoxrooniko).

XITADDAXI VOJEENNE JABUULGANUUD

(Çynciin ba Şanxaihaa, TASS-iin korrespondeentnuudai medeesel)

CENTRAALЬNA XITADTA

Xybei proviinciin xoito talada, xitad seregyyd bolbol Cziaojaanai baruun taliin xeden pyynktnyydhee japooncuudiiji xobxo soxin zailuulba.

Xanьkoyhaa baruun tee, xitad çaastьnuudaar, Xonьkoylcaan xoorondoxi şossee handaagdahan baina.

Xonьkoyhaa zyyn xoino, partizaanguud bolbol Tynsiaaniiji baildaagaar ezelee. Marinetooçno praviitelьstviin policeiske ypravleeni ba xeden olon yçrezdeeninyydiiji ebden handaahan partizaanguud bolbol yglеederenь goorodhoo garża oşoo. Baildaanda, japooncuud bolbol 720 xynyydee aluulhan baina.

Urda Xitadta

Kantoonhoo xoişoo, xitad seregyyd bolbol Cziancyynde ton dyte jireşehen ba japoonsko poziicanuudiiji ataakovalhan baina. Kantoonhoo zyyn teeşee, Czençaaniiji toirood, xitaduud bolbol xeden olon dereevninyydiiji ezelee. Boolodo dobtolgo xexe gehen japoonsko çaaçtьnuud bolbol Şidyynei raioondo barigdaa.

Kantoon — Koylyynske tymer zam deere partizaanguud bolbol xeden xyyrgenyydiiji ebdehen ba zarim uçaastoguudta japooncuudai kommunikaaciiji butasoxihon baina.

* * *

Gyançzoyhaa baruun xoino, japoonsko 19 samolioouud bolbol Syiciiji boombodoo. Japoonsko nege samoliood xadaa xitad artilleeriaar soxigdoo.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

ITALЬJAANSKA SEREGYYDEI XYDELEEN

Loondon, main 19. (TASS). „Deili geraalьd“ gazeed bolbol Maala Aaziiin erjenyydei dergede, Egeiske dalaidaxi Dodekaneezske aralnuud deere baihan italьjaanska soldaaduud bolbol xyşer xynde ysloovinuudtaa eliteer gomodono geze medeesene. Kalsinoos aral deerexi soldaaduudai gryyppe ba yynter-oficeernyyd bolbol kazaarmiin xananhaa faşiis plakaaduudiiji tahalan xajaba. 100 soldaaduud ba yynter-oficeernyyd arestovaalagdaba.

AMERIKAANSKA, NIIDEDEG LOODKIIN TRAANSATLANTIIÇESKA NIIDELGE

Nьjuu Ioork, main 20. (TASS). „Iaanki Kliipper“ geze amerikaanska ton jixe, niidedeg loodka bolbol mynееder, grinviiçeske sagaar 17 çaas 7 minuutada, AXŞ ba Jevroopiin xoorondo regyliaarna xolboo baiguulxiin zorilgoor Nьjuu-Ioorkiin dyte şadar baiha n Vaşingtoonoi poorthoo niidehen baina. Niidelgiin marşruud xadaa poort Vaşingtoon—Azoorska aralnuud—lissaboon—Marseelь—Saytge—mptoon bolno.

GIITLER, VOJEENNE BEXIZYYLGENYYDEI INSPEKCIOONNO XARALGIIJI DYYRGEBE

Beerlin, main 20. (TASS). Giitler bolbol baruun xile deerexi germaanska vojeenne bexizyylgenyydei inspekcioonno xaralgiiji dyyrgebe. Inspekcioonno xaralga bolbol 6 yder yrgelzeleе. Hyylei ydernyydte, Giitler bolbol Kell goorod ba şvecaarska xiliin xoorondoxi raioondo krepostnoi barilganuudiiji xaraba. Giitler bolbol jabaxahaa urda tee iime ygenyydeer exilhen pirkaaziiji tolilohon baina: „Baruun froontiin soldaaduudta“. Tiin, „baruun froont“ geze teermin tyryyşiinxiee xereglegdee“.

„SOVEED PAVILЬOON, SSSR-ei ARADAI XYSEŞADALIIJI XARUULNA“

Nьjuu-Ioork main 21.(TASS). Nьjuu-Ioorkske mynicipaliteedei çleen Isaaks bolbol TASS-iin korrespondeenttoi beseede xexe zuuraa, soveed praviitelьstvo bolbol eeriingee pavilьoonoor omogorxozo şadaxa, terenei arxitektyyrenь erxim hain geze medyylbe. Pavilьoon bolbol SSSR-ei aradai xyseşadaliiji xaruulna. SSSR ba AXŞ-iin araduudai xoorondoxi barisaaji saaşadaa bexizyylxede tuhalxa baina geze medyylbe.

ITAALO-GERMAANSKA ZEBSEGYYD BA VOJEENNE SNARIAZEENINYYD ISPAANIDA YLENE

Loondon, main 20. (TASS). „Briitiş junaited preess“ gazeed bolbol Itaali ba Germaaniaar Fraankiin aarmida asaragdahan byxii zebsegyyd ba vojeenne snariazeeninyyd, tedenei toodo xynde artilleeri, bombardiroovşçiguud, istrebiitelьnyyd, taankanuud, gryzoviiguud, texniiçeske oboruudovaninuud Ispaanida ylexenь geze medeesene.

* * *

Pariiz, main 20. (ATSS). „Eebr“ gazeedei medeesehenei johoor, hajaxan, Ispaanida, tende baihan italьjaanska seregyydei çastiiçna demobilizaaca xegdehen baina. Demobilizaacalagdagşad bolbol Ispaanida ylexe, tende xydee azaxiin xygelmerinyydte, tereşelen morioor azallaxiin tula xereglegdexe baina. Fraankiin praviitelьstvotoi Itaali, Germaaniaar xegdehen xudaldaa naimaanai xelseenyyd bolbol Riim ba Beerlinei kontroolь doro jabuulagdana.

TOMAAS MAANNI SOVEED POVILЬOON TUXAI

Nьjuu-Ioork, main 19.(TASS). Soveed pavilьoonoi neegdexede,pisaatelь Tomaas Maanni bolbol eksponaaduudtai ton honirxoltoigoor tanilsaba. TASS-iin korrespondeenttei beseede xexe zuuraa, iigeze medyylbe hen:„Soveed pavilьoon xadaa gaixamşag oilgomziiji yzyylne. Tereeniiji, viistevke deerexi egeel gojo zdaaninuudai negenь geze toolnob. Eksponaaduud bolbol namda,mynееderei Rossii geze jyyb gehen dyyren oilgomziiji bii bolgoo.Namda,xeblel, nauuka ba kylьtyyrenyydei tahag ton jixe honirxoltoi baina.Bi orod literatuuriiji gaixan xyxieeb. Pyyşkinei, Googoliiin, Tyrgeenevei, Tolstoin ba Dostojeevskiin zoxioolnuud xadaa edir nahanai ziinyydte, namda ugaa jixe oilgomziiji ygehen baina. Soveed praviitelьstvo bolbol orod klaassiguudai zoxioolnuudiiji ugaa jixe tiraastaigaar ba ton jixa durataigaar xeblen gargadag baihaniiji xanamzataigaar temdegleneb. Bi xadaa ende, SSSR-te gaixamşag haixanaar xeblegdehen eeriingee xydelmerinyydiiji xaranab.

Partiiina azabaidal

MINII OOPED

„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrsiin garalgatai daşaramduulan, partiiina propagaandiiji emxidxen tabixa tuxai" paartiiin Centraalьna Komiteedei togtooloi garaxatai xamta, bi, BKP(b)-ein istooriiji samostojaatelьna şudalxa zorilgo tabiaa hem. Tiigeed ene yderhee xoişo, paartiiin istooriiji yzeze exilhen baigaab.

BKP(b)-ein istooriiji samostojaatelьna yzexe jabadaldam, partiiina huralsalai gerte yngergegdedeg leekcenyyd ba konsulьtaacanuud ugaa jixeer tuhalna. Eneende sag yrgelze xabaadalsaza, tendehee olon asuudalnuudii oilgozo abdag bainab.

Paartiiin istooriiin „xuriaangii kyyrsiiji" unşaxahaa gadna, „Jyy xexeb", „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze Leeninei kniigenyydiiji unşadag ba myn tereşelen, paartiiin istooriiji yzeze baigşadta tuhalxa tuşaa gazeedte tolilogdohon teoretiiçeske materiaalьnuudiiji sag yrgelze unşanab. Ene xadaa paartiiin istooriiji gynzegiigeer şudalxa xeregte ugaa jixe tuhatai baina.

BKP(b)-ein istooriiji yzexedee konspeekt xeneb, mynee paartiiin istooriiin „xuriaangii kyyrsiin" 3 glavaaji yzeze dyyrgeed, 4-dexi glavaaji yzeze bainab. Ene glavaa xadaa oilgogdosiin talaar ugaa berxetei baibaş haanь, konsulьtaaciin ba medexe nyxedei tuhalamzaar ton hainaar oilgoxo zorilgotoib, eneenee bejelyylze şadaxab!

Paartiiin istooriiji şudalxa plaan tabinxaib, amaraltiin yderte, yderei 2 çaas, bişe ydernyydte yder byriiin 1 çaas yzedeg bainab. Myn, kinoo ba teaatrta orodog bi. Ilangajaa, teaatrta—„Buutai xyn" ba kinoodo—„Leenin oktiaabrida", „Leenin 1918 ondo" gexe metiin istooriko-revoliycioonno kartiinanuudiiji honirxodog bainab.

Ede kartiinanuud xadaa paartiiin istooriiji şudalalgada ugaa tuhatai baina.

Paartiiin istooriiji yzeed baixadaa, yiledberiiingee bytoosiiji deeşelyylxe tuxai ermelzelge, namda ton jixe bolhon baina.

Bi, Ulaan-Yde goorodoi, centraalьna raioonoi, 1-dexi uçaastogoi aradai syydei, sydeebne ispolniitelieer xydelmerilneb, tyryyn ene xydelmeride oroxodom, egeel muu uçaastog baihan jym. Teed, tyryy uçaastog bolgoxiin tylee oroldozo, tyryy zergiin uçaastoguudai negen bolgoob.

Teed, ene amzaltaaraa xizaarlaxagyib, eeriingee xydelmeriiji byri haizaruulxa ba Leenin-Staalinai paartiiin geroiiçeska istooriiji gynzegiigeer şudalxab.

M. Kaaçina.

Bolьşeviizmiin istooriiji yzeze baina

Tynxenei aimagai, Okiin Xoşuun. BKP(b)-ein XVIII sjeezde ugtamza bolgon, jixe xydelmeri jabuulagdahan baina, nyxed Moolotovoi ba Ždaanovai doklaaduudai teezisyydiiji yrgen maassada oilguulxiin tulada, xoşuun sooxi agitaatornuud olooroo xabaadahan baina. Ene xydelmeriiin rezylьtaadta, kolxoozniguudai azalai bytoosenь deeşelhen, sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaani yrgenoer delgeryylegdehen jym. Tiigeed, 1939 onoi janvaariiin 1-de, bişeg medexegyi 416 xynyyd baihan aad, apreeliin 1-de 295 xynyyd ylehen baigaa. Bişeg medexegyi jabadaliiji likvidaacalalgada, Staalinai neremzete kolxoozoi likvidaator nyx. Proontьjev M., Kiirovei neremzete kolxoozoi likvidaator nyx. Bartaajev Y. ba busad haitar xydelmerilne.

Gadna, Leenin-Staalinai aguujixe paartiiin XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji—nyx. Staalinai, Moolotovoi ba Ždaanovai doklaaduudiiji azalşadta tanilsuulxiin tula xydelmeri jabuulza baina.

Partiiina ba partiiina bişe 85 bolьşeviigyyd, tedenei dunda deede obrazovaanitai 4 xynyyd, dunda obrazovaanitai 19 xynyyd bolьşeviizmiin istooriiji samostojaatelьna yzeze bainad. Tedenei dunda, nyxed Ivanoov F. I., Nagaslaajev, Marzaajev, Perxaajev D. gegşed, bolьşeviizmiin istooriiji şudalalgada bodoto aktiivnostь gargana, gexetei xamta, zarim kommuniistnuud ba komsomoolьcuud—nyxed Kermegeenov (kolxoozoi tyryylegşe), Fomkinaa (selьsoveedei tyryylegşe), Xamagaanova ba busad yzeze yşee exileedyi baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere nyxer Staalin iigeze xelebe.

„...Nauukiin nege halbari bii ba eneeniiji medexenь, nauukiin byxii halbarinuudai bolьşeviigyydte ujalgata baixa johotoi gebel,—ene xadaa oobşçestvo tuxai, oobşçestviin xygzeltiin zakoonuud tuxai, proletaarska revoliyyciin xygzeltiin zakoonuud tuxai, socialiis baiguulaltiin xygzeltiin zakoonuud tuxai, kommuniizmiin ilalta tuxai marksiis-leeninske nauuka myn". Tus istoriiçeska zaabari deerehee, zoxixo viivod xeze, politiiçeske ba teoretiiçeske geegdelee likvidaasalxiin tylee oroldoxo şuxala.

B. Coktoojev.

Sabşalangai ba belşeeriiin urgasiiji deeşelyylxiin tylee

LYGOVOODUUDAI RESPYBLIKAANSKA SOVEŞÇAANIDA XABAADAGŞADAI ӨӨHED XOORONDOO BATALHAN, SOCIALIIS SOREVNOVAANIIIN DOOGOVOR

Respyyblikaanska soveşçaanida suglarahan bidener, lygovooduud bolbol sabşalangiiji saaşadanь haizaruulxa ba terenei urgasiiji deeşelyylxiin xeregiiji azaxiin-politiiçeske ugaa jixe udxaşanartaida toolonobdi.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol malazaliiji xygzeelgiin talaar, oronoigoo urda ton jixenyyd zorilgonuudiiji tabihan baina. „Xoni ba gaxainuudai too tolgoiji xojor daxin, eberte tomo malnuudai too tolgoiji 40 proceent, aduu moridoi too tolgoiji 35 proceent olon bolgoxo"—geze, tus sjeezd deere nyxer Staalin xelehen baina. Araduudai voozdiiin ene zaabari xadaa zaabol dyyrgegdexe johotoi. Manai respyyblikiin kolxoozuudta ene zorilgiiji dyyrgexehee gadna, ylyylen dyyrgexe byxii ysloovinuud bii. Eneenei tula, manai malnuud xadaa eldeb tezeelnyydeer xysed xangagdanxai baixiinь tula, teezelei bexi baaziiji baiguulxa xeregtei.

Xerbee eehediingee sabşalangiiji hainaar xaruuhalaagyi, tereende xysejee gargaagyihaa, xerbee manai soloto lygovood Vasiili Aleksaandroviç Geraasimov şingieer xydelmerileegyi haa, tezeelei bexi baaziiji baiguulza şadaxagyi baihanaa, bidener medenebdi.

Respyblikaanska soveşçaani deere—kolxoozno lygovooduud bolbol kolxoozuudai belşeeri—sabşalangai azaxiiji haizaruulxa tuşaa, eehediingee xydelmeriiin meetodyyd tuxai xelehen bainad. Gansaxan uhalalgaar sabşalangai urgasiiji xysed deeşelyylze bolxogyi, xarin navoozoor ydobriaalxa, bornoilxo, seberlexe, zerlig urgamalnuudai yrehiiji tarixa g. m. agrotexniiçeske byxii xemzeenyydiiji xereglexe xeregtei geze Vasiili Aleksaandroviç Geraasimov ba busad olon lygovooduud xelehen bainad.

Nyxer Geraasimov bolbol yngeregşe zilde agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji xeregleze, eeriingee sabşalangai gazarhaa, dunda zişeegeer, gektaar byriiin 40-50 ceentner ba zarim uçaastoguudhaa—gektaarai 80 ceentner ybehe xariaahan baina. Xoriiin aimagai „Gigaant" kolxoozoi lygovood Zaxaar Kapoorski bolbol 1938 ondo uhalalgiiji ba navoozno ydobreeniiji xeregleze, gektaar byrihee, dunda zişeegeer, 60 ceentner ybehe xuriaahan baina.

Iime urgasiiji kolxooz byxen, kolxoozno lygovood byxen xuriaaza şadaxa. Gansaxan le, sabşalangiiji hainaar xaruuhalxa, eeriingee xeregte xaixaramzataigaar ba anxaraltaigaar xandaxa xeregtei. Xerbee, sabşalangiiji sag soonь uhalaad, tereniiji navoozoor ydobriaalaad, bornoilgiiji ja buulaad, seberleed ba ybehiiji hainaar, geengyigeer xuriaagaad baigaa haa, manai sabşalangai urgasanuud nege xaxad—xojor daxin jixe bolxo baina geze, bidener xydelmeriiingee praaktikahaa medenebdi.

Bidenerei xydelmerihee, amzaltanuud byxiidee duldiidana geze bidener haitar oilgonobdi. Bidener xadaa mynee xydelmerilze baihanhaa yşee hainaar xydelmerilxe, sabşalangai gazarnuudta agrotexniiçeske byxii xemzeenyydiiji jabuulxa ba ybehejee sag bolzortonь, geengyigeer xuriaaza abxa johotoibdi. Eneeniiji tuilaxiin tula, soveşçaanida suglarahan, bidener, lygovooduud bolbol 1939 ondo dooro durasagdahan ujalganuudiiji abanabdi:

1. Nogoonuudai hainaar urgaxiin ba ybehiiji geeltegyigeer xuriaaxiin tulada, sabşalandaa nariaar xaruuhalgiiji organizovaalxa, tedeniiji şoroi boguudhaa ba şuluunuudhaa seberlexe.

2. Kolxooz byxende sabşalangai uhalalgiiji sag soonь jabuulxa. Sabşalangaa gurba daxin uhalaad, hyyleerenь hainaar xaruulalgiiji praktikovaalxa.

3. Gansaxan uhalalgaar sabşalangai urgasiiji xysed deeşelyylze bolxogyi deereheenь, bornoilolgo, navoozno ydobreeni xexe, tezeelei ba zerlig urgamalnuudai yrehiiji tarixa g. m. agrotexniiçeske bişe bişe xemzeejabuulganuudiiji xereglexe.

4. Kolxooz byxende zerlig urgamalnuudai yrehe sugluulalgiiji organizovaalxa, tedeniiji byxii xemzeegeerenь kylьtivilirovelxe ba sabşalangaigaa jalan jalsan gazarta tarixa.

5. Xaana, sag yrgelziin geraasimovska zvenoonuud ygei bainab, tende tereniiji organizovaalxa ba zvenoodo xydelmerildeg xynyydiiji busad xydelmerinyydte gargaxa jabadaliiji boliuulxa.

6. Lygovooduudta daalgagdahan uçaastoguud deerehee dunda zişeegeer gektaar byriiin 40-50 ceentnerhee dooşo bişe ybehenei urgasa xuriaaxa, sabşalangai uhalagdaggyi xydee gazarhaa dunda zişeegeer gektaar byriiin 15-20 ceentner xuriaaxa ba uhalagdahan uçaastoguudhaa—30 ceentnerhee dooşo bişiiji xuriaaxa.

7. Xydee azaxiin specialiistnuudtai ba nauuçna xydelmerilegşedtei niagta barisaatai baiza, agrotexniiçeske xemzeejabuulganuudiiji koompleksnoor ba zybeer jabuulxiin tula, oilgogdoogyi asuudalnuudiiji eliryylze, tailbarilza baixa.

8. Yiledberihee tahalangyigeer, kolxoozno lygovooduudai huralsaliiji organizovaalxa, respyyblikiin erxim lygovooduudai oopediiji lygovood byxenei detaalьnaar şinzelen yzelgiiji ba lygovoodstviin yndehe huuri medelgiiji tuilaxa.

9. „Buriaad-Mongol Praavda" gazeediiji lygovooduudai socialiis sorevnovaaniiin arbiitr bolxiijinь ba eeriingee xuudahanuudta lygovooduudai xydelmeriiin oopediiji tolilozo baixiijinь guixa.

I. **V. Geraasimov**—Selengiin aimagai, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin neremzete kolxoozoi lygovood.

2. I. **Sereebrinnikov**—Xiaagtiin aimagai, Bydioonniin neremzete kolxoozoi lygovood.

3. I. **Sanzidaajev**—Selengiin aimagai, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi lygovood.

4. **M. Daniilov**—Zagarain aimagai, Teelьmanei neremzete kolxoozoi lygovood.

5. **Z. Kapoorski**— Xoriiin aimagai, „Gigaant" kolxoozoi lygovood.

6. **G. Kalaaşnikov**—Muxar-Şiberei aimagai, Voloşiilovoi neremzete kolxoozoi lygovood.

7. **M. Vişniakoov**—Tarbagatain aimagai, Staalinai neremzete kolxoozoi lygovood.

8. D. **Sanzixaajev**—Tynxenei aimagai, Dzerziinskiin neremzete kolxoozoi lygovood ba busad.

Erxim lygovoo duudai oopediij demzenegyi

Selengiin aimagai ko xoozuud bolbol malazalda t zeelei xysete baaza baiguulgi ton jixe udxaşanartaida too zo, geraasimovska xydeleen yrgenoer ololsohon baina. E kolxoozuud (XVIII partiin sjeezdiin neremzete, „Kylьty re", „Ulaan Orongo" ba busa xadaa geraasimovska zveno nuudiiji organizovaalza, sabş langai uhalalga, seberlelge g xemzeenyydiiji jabuulza exil

Gebeşji, geraasimovska deleende yrgenoer orolsoog kolxoozuud bii. Zişeelxe „Noovo dereevni", Selendy miin somonoi „Ulaan Ximn kolxoozuud xadaa geraasimo ska zvenoonuudiiji organi vaalaagyi baixahaa gadna, zeel yiledberilge tuxai asuud liiji suglaanuud deere xelse gyi baina. Ede kolxoozuud xytelberilegşed bolbol mala liiji ulam xygzeexe jabadal ugaa jixe udxaşanartai, ene şuxala xemzeejabuulgiiji xere seegeegyi baina.

Selendyymiin selьsove (tyryylegşenь nyxer Garmaz pov) bolbol geraasimovska deleeniiji delgeryylxe tu asuudaliiji xojor daxin pleen deeree xelsebeş, tende abb togtooloo realizaacalxa tu byri jyyşji xeegyi.

Myn, Tamçiin selьsove xadaa main 3-da bolhon, p ziidiym deeree lygovoodstvo geraasimovska xydeleeniiji d geryylxe tuxai asuudal x seed, iime togtool abhan b xa jym: „Nyxer Geraasimov meetodiiji traaktorna xydelme nyyd deere xysed realizova xa jabadaliiji xangaxa".

Ene faakt bolbol geraasimo ska xydeleen xadaa jyyn gees geze medexegyi baihiijinь x ruulna. Iimenyyd xytelberil şed bolbol geraasimovska deleeniiji delgeryylgede to moz xexehee bişe, jyyşji xe gyi!

Aimagai gazartariaalangai hag (erxilegşenь nyxer Şii bolbol nyxer Geraasimo meetodiiji delgeryylxe praaktika deeree xereglexe badaldanь, kolxoozuudiiji m sa xytelberilne geze, sexe lexe xeregtei. Jyyb gexede, tahag bolbol uhalagdahan s şalanguudai yçood tabidag ba aimagaigaa erxim lygovo duudiiji medexegyi baina.

I. Baluur

BOLЬŞEVIIG PAARTIIIN ORGANIZACIOONNO YNDEHE HUURINUUD

(„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniigiin garhanhaa xoişo 35 zil bolhonoi oido zoriuulagdaba).

35 zilei urda tee, 1904 onoi maida, rossiiska ba ulasxoorondiin xydelmerişenei xydeleenei xygzeltede ugaa jixe rooliiji dyyrgehen, „alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, V. I. Leeninei kniige garhan baina.

1903 ondo, RSDRP-ein II sjeezd deere bolhon raskool xadaa bolьşeviigyyd ba menьşeviigyyd xojoroi xoorondo erid şanga temesel gargahan baigaa.

Menьşeviigyyd bolbol Leeninde esergyy xudal xuurmag ba xardalgiin galzuu kampaaniiji jabuulaa hen. Tedener xadaa paartiiin II sjeezdiin togtoomzonuudii tahalduulxiiji ba V. I. Leeniniiji, bolьşeviigyydiiji „diktaatorstvo", „biyrokratiizm" gexe metede demagogiiçeska zemelelgeer, eehediingee opportuniizmiiji ba revoliycioonno marksiizmiin priincipyydhee zailan oşohonoo daldalxiiji hedexe zuuraa, bolьşeviigyydtei yndehen raznoglaasinuud tuxai asuudaliiji sexeer, principiaalьnaar tabilgahaa arsadag baigaa. Principiaalьna vestypleeninyydei orondo, menьşeviigyyd xadaa xeryyl ba sklooko yysxehen baina. Gebeş, eehediingee opportuniis jabadalii, paartiiin II sjeezdiin togtoomzonuudta esergyy eehediingee temeselei, organizacioonno zabxairalgiiji, partiiinostь ba partiiina discipliinii zadagairuulgiiji amagaigşaar propagandiirovalhan jabadalaigaa faaktnuudiiji daldalaza tedenerte şadagdaagyi hen.

Menьşeviigyyd bolbol paartiiji paartiiin II sjeezdhee gedergenь organizacioonno butaralgiin baidal teeşe, kryzkoovşçino teeşe, kystaarniçestvo teeşe ynexeer tataza baigaa.

Menьşeviigyydte erid xatuu xariuu ygexe zailaşagyi şuxala baihan jym.

Leenin bolbol 1904 onoi maida garhan, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze suuta kniige soogoo, ene xariuuji tedenerte ygehen baigaa.

Udanşgyi, paartiiin II sjeezdiin hyyldenь, Leenin bolbol II sjeezd deere bolhon raznoglaasinuudai udxiiji ba tedenerei saaşadaa xygzeltiiji paartiiin urdanь todorxoigoor eliryylze ygexiiji şiidehen jym. Leenin xadaa ede materiaalnuudiiji niagtaar yzehenei yndehe huuri deere, eeriingee kniigiiji bişexiin tula paartiiin sjeezdiin ba orodoi sociaal-demokraaduudai „Zagraniiçna liigiin" sjeezdiin protokoolnuudai garxiijinь xylieehen baigaa. 1904 onoi janvaarьda, II sjeezdiin protokoolnuudai bii bolomsoorono, Leenin xydelmerilze exilee hen. Apreelьde, ene kniigiiji Leenin dyyrgehen jym. Leeninske sboorniguud soo tolilogdohon materiaalnuud xadaa Vladiimir Ilьiiçiin xehen ugaa jixe xydelmeriiiji xaruulhan baigaa. Leenin bolbol delegaaduudai xelehen byxii ygenyydei ukazaatelь, protokoolnuudai xuriaangii konspeekt, delegaaduudai eldeb janziin gryyppenyydei xarakteriistika, sjeezd deerexi gryppiroovkanuudai diagraamma gexe metiiji byridxehen baina.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze kniige soogoo, Leenin bolbol II sjeezd deere tabigdahan byxii asuudalnuudiiji todorxoigoor şinzen yzehen baina. Tere xadaa sjeezdiin zasedaaninuudai bolhon zuramaaranь eeriingee anaaliziiji xeze, gansa le tomonuud bişe, myn baha, tyryyşeer, zizexenyyd şingieer xaragdadag asuudal deere togtozo elirxeeldeg ba tedeneriiji temeselei glaavna liinitei xolbolduuldag baigaa. Leenin bolbol sjeezdiin politiiçeske gryppiroovkanuudiiji, tedenerei xarilsan xandalgiiji ba II sjeezd deere bolhon temeselei xaraakteriiji xaruulza, todorxoilhon jym.

Leenin bolbol paartiiin, Maartovaar zoxioogdohon ustaavai projeektiiji broşuura soogoo bişehen baina. Leenin xadaa tereenei jamarşji udxagyijinь xorotoigoor jogtolozo, nieehen baina. Maartovai vodiaankaar—edegeegdexenь berxetei ebeşeneer jadarahan, uta projeekt soonь, glaavnanь—partiiinostiin ideinь ygei baigaa. Iime deereheenь, revoliycioonno marksiizmiin byxii daisad xadaa Maartovai poziica deere negedehen baina.

Ustaabai negedexi paraagraf tuşaa bolhon raznoglaasi xadaa II sjeezdiin eseste xysed ofoormilogdohon, opportuniis kaaliicada exi tabihan baina. Tus raznoglaasi bolbol byxii sjeezdiiji ba byxii paartiiiji revoliycioonno olonxid ba opportuniis yseenxid bolgon xubaahan jym.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze kniige soogoo, Leenin bolbol revoliycioonno olonxidoi ba opportuniis yseenxidei bii bololgo xadaa orodoi sociaal-demokraaduudai urdiinь byxii xubaariigaanuudiiji slyçalno bişe gedergenь bolgohon jym geze xaruulhan baina. Orodoi ba ulasxoorondiin sociaaldemokratiiin istoorido, hyylşiin arbanzilei byxii sobiitinuud xadaa iime xubaariigada zailaşagyi abaaşadag baigaa. „Olonxid ba yseenxid bolon xubaariiga xadaa,—Leenin bişeehen,—sociaal-demokratiiiji revoliycioonno ba opportuniis, Goraa ba Zirondaa geze taharan xubaariigiin, sexe, zailaşagyi yrgelzelelenь myn, tere xadaa gansa orodoil xydelmerişen paartida ysegelder le bii bolhon bişe ba tere xadaa ygleeder ygei bolşoxo bişe xa". (Tom VI, niuur 272).

Leenin bolbol tiime xubaariigiiji amarşalaza, tereeniiji rossiin ba ulasxoorondiin xydelme işenei xydeleenei xygzeltede jixe alxam uragşaa geze toolohon baina. Tere bolbol organizacioonno asuudalnuudaar, myn tereşelen busad asuudalnuudaarşji orodoi ba ulasxoorondiin opportuniistnuud xojoroi xoorondonь ton niagta barisaa bii geze xaruulhan baina. Leenin xadaa kniige soogoo, ene barisaajinь, germaanska opportuniist Volьfgaang Geiniin zişee deere illiystriirovelhen baina, tereenei yzelnyydenь, Akselьroodoi, Maartovai, Troockiiin ba kompaaniiin poziicatai xysed taaraldahan baigaa.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze kniige soogoo, Leenin bolbol II sjeezdiin hyyldenь, menьşeviigyydei abari zangiiji eliryylen butasoxihon baina. Tere bolbol menьşeviigyyd xadaa bodoto deeree, II sjeezd deere ezelhen poziicajoo mynee byri xygzyylhen ba gynzegiiryylhen baigaa geze xaruulaa hen. Xarin, tedenerei dezorganizaatorska jabuulganь sjeezdiin hyyleerenь ilangajaa yrgen xemzeenyydtei bolhon baina. Menьşeviigyyd bolbol bojevoi revoliycioonno „liskriiji" opportuniizmiin ba soglaşaatelьstviin oorgan bolgohon baigaa. „Xuuşan „Iiskra" daa,—Leenin bişee hen,— voliycioonno temeselei y uşarnuudtanь hurgadag gaa... Xuuşan „Iiskra" bol daişalxii ortodooksiin oor myn baigaa. Şine „Iiskra" daa gol tyleb organizacioo asuudalnuudaar,— opportu miin ylegdeliiji asarna. Or ba baruun-jevropeisko oppo niistnuud bolbol xuuşan „ riiji" duragyitelgeer xara boloo. Şine „Iiskra" x „uxaa orohon" ba terenei res tuşaa, ylyy xelbe opportuniistnuudaar xegde magtaalnuudhaa eşexejee, jaar bolixo baina". (Tom VI 327).

Menьşeviigyyd bol xvostiizmiin taaktikiiji jab dag hen. „Udaan alxamaar, e gyixen zigzaagaar! Bide bolbol taaktikiin a dalnuud tuşaa xereglelg ene motiiviiji sonosohon nabdi, mynee, organizaa asuudalnuud tuşaa xereglelg tereeniiji baha sonosono (Leenin, tom VI, niuur 3 Menьşeviigyyd xadaa paar gedergenь, xuuşan razbroo kryzkoovşçino teeşe tat baigaa. Paartiiin II sjeezd bol organizaaciin jediine monuudiiji zoxioon garg baina. Menьşeviigyyd x tedeneriiji handargaza, paar anarxiiçeska aaşa abari te anarxiiçeska fraaza teeşe, p tiiin orondonь kryzoogiiji

(Yrgelzelelenь 3-daxi niuurta).

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede kandidaaduud

iaad-Mongol ASSR-ei Ara-Komissaarnarai Soveed bol-937 ba 1938 onuudai xy-rinyydeinь rezylьtaaduu-Byxesojuuzna xydөө aza-viistavkede kandidaadaar idurasagdagşa, malazalalai ozno feermenyyd ba xy-azaxiin tyryy xynyyd, or-aatornuud ba speciaaliist-iji batalba:

ENGIIN AIMAGHAA

Nojoxonoi selьsoveedei, şeviig" kolxoozoi hy-to-a feermiiji, ene feerme lxojor zilei torşo soo dun-eegeer, fyraazna ynieen өө—1846 liitr hy haahan ondo 39 ynieed, 1938 51 tolgoi ynieedtei bai-

Zargalantiin selьsoveedei, manei neremzete kolxoo-y-tovaarna feermiiji, ene e bolbol xojor zilei torşo dunda zergeer, fyraazna n byrihөө—1697 liitr hy n (1937 ondo 59 ynieed, ondo 72 ynieedhee).

Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete ozoi xoninoi tovaarna iji, ene feerme bolbol xo-ei torşo soo, dunda zi-er, 100 exe xonid byri-122 xurigadiiji abaa (1937 68 xonid, 1938 ondo 106 xonidhoo).

Zargalantiin selьsoveedei, manei neremzete kolxoo-oninoi tovaarna feermiiji, erme bolbol xojor zilei soo, dunda zişeegeer, 100 onid byrihөө—107 xuri-abaa (1937 ondo 1261 1938 ondo 1402 xonid-

Zargalantiin selьsoveedei, manei neremzete kolxoo-orinoi-tovaarna feermiiji, erme xadaa xojor zilei oo, dunda zişeegeer, 100 byrihөө—83,7 unagadiiji 1937 ba 1938 ondo 40 ei baigaa).

Dagba Dorziijeviç Oçiiro-Zargalantiin selьsoveedei, manei neremzete kolxoo-yylegşe, 1938 ondo hy na feerme deeree baigaa byrihөө 1915 liitr hy n (72 ynieed), xojor zilei soo, dunda zişeegeer, i-tovaarna feermiin 100 byrihөө 83,7 tolgoi una-tylezyylehen (1937 ba ondo—40 tolgoi gyyd). zilei torşo soo, dunda , xoninoi-tovaarna feer-00 exe xonid byrihөө 107 xurigadiiji abaa (1937 -1261 tolgoi xonid, 1938 -1402 xonid). Ene kol-olbol elektrostaanca ba yzeltei. Viistavke deere er xaruulxiin tula ene iiji byxiidenь batalba. eden Cerendorziijeviiji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi tyryylegşe—1938 ondo xoninoi feerme deere, 100 exe xonid byrihөө 126 xurigadiiji tylezyylehen.

8. Togooço Danzaanoviç Danzaanoviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi partoorg, tere xadaa kolxoozniguudaigaa dunda politiiko-maassova xydelmeriiji yrgenөөr delgeryylhen, BKP(b)-ein istooriiji ba politgraamota, tekyyşçe poliitiko yzexe kryzooguudiiji organizovaalhan ba 1938 ondo ede kryzooguudtanь 120 xynyyd huralsahan baina. Kolxooz dotoronь 68 staxaanovcuud bii.

9. Gavriil Badmaajeviç Oçorzaapoviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi tyryylegşiji malazalalai talaar orlogşo, 1938 ondo ynieed byrihөө 1915 liitr hy haalgiiji tuilahan (72 ynieedhee) baina.

10. Dorzo Zadambaajeviç Dadaajeviiji, Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi hy-tovaarna feermiiji daagşa, 1938 ondo ynieed byrihөө—2072 liitr hy haahan (51 ynieed).

11. Cereetor Dondoopovna Zigmiitovaaji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi xoninoi tovaarna feermiiji daagşa—1938 ondo 100 exe xonid byrihөө 126 xurigadiiji tylezyylhen (106 exe xonidhoo).

12. Togdaxa Minaajeviç Xalzaanoviiji,—Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremte kolxoozoi hy-tovaarna feermiiji daagşa—1938 ondo ynieed byrihөө 1915 liitr hy haalgiiji tuilahan baina.

13. Dolgor Zalsaanovna Zalsaanovaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa, 1938 ondo ynieed byrihөө 2495 liitr hy haahan (13 ynieedtei) baigaa.

14. Cerencyy Erdeneejevna Oçiirovaaji—Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi haalişa, 1938 ondo, dunda zişeegeer, ynieed byrihөө 2320 liitr hy haahan (14 ynieedhee).

15. Xanda Dampiilovna Dampiilovaaji, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa—1938 ondo, dunda zişeegeer, ynieed byrihөө 2146 liitr hy haahan (10 ynieed).

16. Bytedmaa Ciibikovaaji, Nojoxonoi selьsoveedei „Bolьşeviig" kolxoozoi haalişa, 1938 ondo dunda zişeegeer ynieed byrihөө 2108 liitr hy haahan (12 ynieed).

17. Arçeelova Aavgusta Daniilovnaaji—malai oopedno staanciin haalişa, 1938 ondo, dunda zergeer, 2090 liitr hy ynieed byrihөө haahan (12 ynieed).

18. Dolgor Lubsaanovaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi haalişa, 1938 ondo dunda zergeer ynieed byrihөө 2022 liitr hy haahan (13 ynieed).

19. Cebeg-Xanda Baldaandorziijevna Coktoojevaaji, malai oopedno staanciin haalişa, 1938 ondo dunda zişeegeer ynieed byrihөө 1966 liitr hy haahan (12 ynieed).

20. Balьzii Saxijaajevna Dondukoovaaji, Jyrөөgei selьsoveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo 12 tugalnuudiiji xaruuhalza, tedeneigee amidiin şignyyriiji, dunda zişeegeer, syytke byride 750 graamm nemyylhen ba 1636 liitr hy ynieed byrihөө haahan baina (11 ynieed).

21. Garma Batuujevna Galsaanovaaji, Jyrөөgei selьsoveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo 10 tugal xaruuhalza, tedeneigee amidiin şignyyriiji dunda zişeegeer syytke soo 722 graamm nemyylhen ba ynieed byrihөө 1634 liitr hy haahan baina.

22. Cevaan Dorziijevna Budaajevaaji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremete kolxoozoi tugalşa, 69 tugalnuudiiji xaruuhalhan ba dunda zişeegeer, syytke soo, tugal byriinь amidiin şignyyr xadaa 839 graammaar nemedeg baigaa.

23. Soobennikova Aanna Semioonovnaaji, Orongiin selьsoveedei, „Kraasna paaxarь" kolxoozoi haalişa—tugalşa, 1938 ondo negeşji tugal xoroongyi tylezyylhen ba dunda zişeegeer ynieed byrihөө 942 liitr hy haahan baina (12 ynieed).

24. Dolgorzab Budaajevna Baatorovaaji, Zyyjevo—Hytein selьsoveedei, Kyibeşevei neremzete kolxoozoi haalişa-tugalşa, 1938 ondo 21 tugalnuudhaa negiişji xoroongyi tylezyylhen ba dunda zişeegeer, niutagai yylterei ynieed byrihөө 840 liitr hy haahan (21 ynieed) baina.

25. Balьza-Nima Bazaaroviç Tybçiinoviiji, Tamçiin selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozoi xoninoi brigaadiin brigadiir, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—122 xurigadiiji tylezyylhen (327 exe xonid) jym.

26. Lodoi-Nima Dorziijeviç Cereenoviiji,—Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—118 xurigadiiji abhan (449 exe xonid) baina.

27. Xanda Arabdaanovna Bimbaajeviiji, Orongiin selьsoveedei „Kylьtyyre" kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө 132 xurigadiiji abhan baina.

28. Lubsan Badmazaapovna Badmazaapovaaji, Yber-Zөөxein selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—126 xurigadiiji abhan baigaa.

29. Sanza Ciibikoviç Cereenoviiji, Orongiin selьsoveedei „Ulaan Orongo" kolxoozoi xonişon, 1938 ondo 100 exe xonidhoo—115 xurigadiiji abhan baixa.

30. Ceden Dorzeejeviç Cedeenoviiji, Selen-Dyymiin selьsoveedei, Kaliininai neremzete kolxoozoi xonişon, 1937 ondo—840 tolgoi xonidiiji ba 1938 ondo 890 tolgoi xonidiiji xaruuhalza, malai negeşji xorooltogyi baina.

31. Çoizo-Dagba Daşanimaajeviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi morişon, 1938 ondo 40 gyydhee 37 unagadiiji abhan baina.

32. Sende Cengyynoviiji, Orongiin selьsoveedei „Ulaan Odon" kolxoozoi morişon, 1938 ondo 10 gyydhee 9 tolgoi unagadiiji abhan jym.

33. Azan Xandazaapoviç Xandazaapoviiji, Leeninei neremzete kolxoozoi barilgaşadai brigaadiin brigadiir, terenei xytelberi doro, 124 tolgoi ynieedei baira, 50 tolgoi tugalnuudai teliaatnig, 15 ambaar, baani ba busad objeektnyyd barigdaa.

34. Ciibin Viiktor Aleksaandroviçiiji—Selengiin aimagai gazartariaalangai tahagai staarşa vetvraaç, aimag dotoroo өөriingөө xydelmeride erxim zişeenyydiiji xaruuldag baina.

35. Afanaasi Daniiloviç Xiltyyxinoviiji, xydөө azaxiin maliiji iskyystvenneer yrezyylelgiin talaar, gyrenei plemennoi rassaadnigai zooteexnig, iskyystvenne yrezyylelgiin 19 pyynktnyydiiji xytelberilze, plaanaa—ynieedei talaar 81%, xonijamaadai talaar 77,8% dyyrgeze, eberte tomo maliiji—3512 tolooi, xoni jamaadiiji—16359 tolgoi yrezyylehen baina.

36. Buda Gataapoviç Montoojeviiji, Zargalantiin selьsoveedei, Teelьmanai neremzete kolxoozoi zooteexnig, hy haaxa jabadaliiji deeşelyylze, ynieed byrihөө—1915 liitr hy haalgiiji ba dunda zişeegeer syytke byride 859 graammaar tugalnuudai şignyyrei nemeltiiji tuilaza şadahan baina.

ZURAG DEERE: Selengiin paroxoodstviin erxim kapitaan nyxer Kykaviişnikov.

(Çernoovoi foto).

Komsomooloi Xoriiin aikoomoi pleenym

Main 19-20 ydernyydte, komsomooloi Xoriiin aikoomoi II pleenym bolzo, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzotoi daşaramduulan, BLKSM-ei xydelmeri tuxai komsomooloi CK-gei VIII pleenymei togtoomziin jamaraar bejelyylegdeze baihan tuxai ba organizacioonno asuudal tuşaa xelsebe.

Tyryyşiin asuudal tuşaa komsomooloi aikoomoi sekertaarь nyxer Zybaajev doklaad xebe.

Nyxer Zybaajen xelexedee,—„manai aimag dotorxi komsomoolьsko exin organizaacanuud xadaa komsomoolьsko propagaandiiji şinedxen tabiza şadaagyi, aimag dotorxi olon komsomoolьcuud, paartiiin istooriiji yzenegyi, ton tereşelen BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzeze zaxalaagyi baina. Ene xeregiiji komsomooloi aikoomoi pleenymei çleengyyd xytelberilxe ba organizovaalxa johotoi aad xarin, өөhedөөşji yzedeggyi. Zişeelxede, Xandagaitiin xysed bişe dunda hurguuliin hurgagşa, pleenymei çleen nyxer Agiilьdina xadaa өөriingөө politiiçeske znaaniiji deeşelyylxe tuxai oroidooş hanalaa tabidaggyi baina"—geze xelebe. Myn ene metiin zişeenyydiiji nelieed oliiji xelebe.

Nyxer Zybaajevai doklaadai hyyleer komsomooloi aikoomoi biyroogoi ba pleenymei çleengyyd, 20 şaxuu komsomoolьcuud yge xelebe.

Nyxer Zimbeejeva bolbol manai organizaaciin komsomoolьcuudai olonxinь paartiiin istooriiji ba XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzenegyi. Myn komsomoolьcuud xadaa kolxoozno yiledberi deere avangaardna rooliiiji xaruulnagyi. Komsomoolьsko xydelmeriiji yndehөөrenь şinedxen tabixa xeregte, byxii komsomoolьcuudiiji elisyylze şadagdaagyi, ene xeregte komsomooloi aikoom konkreetne tuhalamza ygedeggyi baina geze xelebe.

Nyxer Mixailov (osoaviaxiimai aimagai soveed) bolbol oboroonno-maassova xydelmeride komsomoolьcuud aktiivna bişeer xandana. Aimag dotorxi olonxi komsomoolьcuud osoaviaxiimei çleenşji boloogyi baina geze xelebe.

Pleenym bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin ba komsomooloi centraalьna komiteedei VIII pleenymei togtoolnuudiiji bolьşeviig johoor dyyrgelte bolgoxo tuxai konkreetnoor zaahan togtool abba.

D. Dorzeejev.

Yrgelzelel. Exinь 2-doxi niuurta)

dxoolgo teeşe tataa hen. eviigyyd bolbol disci-e ba organizaacada eser-mesehen baina. Tedener artiiina ustaaviiji boliuul-la geze xeldeg baigaa. xalaadta ba semeine oi obloomovşçiniin ydte dadaşahan xynyyd-maalьna ustaav bolbol emeselei syleөte „pro-" tula uitanşji, xabşuuşji, işji, xubilxagyişji, biy-içeskaşji, krepostniiçeska-yyriteişji şingieer yzeg-baina. Baarska anarxiizm formaalьna ustaav xa-yzkovoi uitan barisaa-partiiina yrgen bari-helgexiin tula şuxala ge-odoggyi" (Leenin, tom, 311).

n bolbol paartiiin do-temeselei dialeektikiiji soogoo xaruulna. Ene xadaa eldeb staadi-yngerehen baina, te-negen byxeniinь xadaa ge poxoodto zarim ne-ildaaniinь bolno. Ene el proceesste xojor ur-ud bolhon baina: tede-negeniinь—partiiina II bolno. Sjeezd bolbol oro-oliycioonno xydelөөnei o xaragdaagyi yzegdel jym, tiixede, kryzkoov-o sylөө bolzo, jediine -paartiiiji baiguulza şa-n jym. Gebeş, hyylee-ojordoxi urbalta bolhon ... Galzuu xui halxin manai partiiina yjer uradxalai ojoorhoo byxii bulangiriinь deeşenь gargahan baina, tiigeed, ene bulangiranь revaanş abba. Xuuşan xyzyyrşehen kryzkoovşçino bolbol yşөө zaluu partiiinostiiiji bulihan baina. Paartiiin, tologoiruugaa butasoxiuulhan opportuniistiiçeske kriiloo xadaa,—zygөөr, sagzuura,—revoliycioonno kriiloogoi deedteenь garhan baina..." (Tom VI, n. 327). „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee...,—Leenin bişee hen. Ene xadaa indiviidymyydei azabaidaldaşji, naacanuudai istooridoşji, paartinuudai xygzeltedeşji baidag. Revoliycioonno sociaal-demokratiin, proletaarska organizaaciin ba partiiina discipliiniin zailaşagyi, xysed torzestvoodo minuutiinş torşo soo hezeglexe boloo haa, ton prestyypne zyrxegyi jabadal myn bolno". (Tom, VI, n. 328).

Opportuniistnuudtai erid xatuu temeselde, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze kniige soogoo, Leenin bolbol hyyldenь bolьşeviig paartiiin yndehe huurinuudanь bolhon, organizacioonno gol polozeeninyydiiji zoxioon gargahan baina.

Leeninske ene kniigiin gol udxiijinь todorxoilxo zuuraa, „BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrs" bolbol ede gol polozeeninyydiijinь xysed todorxoigoor ba gynzegiigөөr formuliirovalaa gebel:

„Marksiis paarti bolbol xydelmerişen angiiin xubinь, treenei otriaadanь myn... Paarti... bolbol miil prostoi otriaad bolno bişe, xarin xydelmerişen angiiin **tyryy** otriaadanь, **soznaatelьna** otriaadanь, **marksiis** otriaadanь myn..."

„Paarti bolbol xydelmerişen angiiin gansaxan tyryy, soznaatelьna otriaad bişe, xarin baha, tereentejee xamta,—xydelmerişen angiiin **organizoovanno** otriaadanь myn..."

„Paarti bolbol miil organizoovanno otriaad bişe, xarin xydelmerişen angiiin byxii busad organizaacanuudiiji **xytelberilxe** gehen, xydelmerişen angiiin byxii busad organizaacanuudai dunda **„organizaaciin deede foormo"** myn bolno".

„Paarti bolbol xydelmerişen angiiin tyryy otriaadai, xydelmerişen angiiin milliioonno maassanuudtai **xolboojinь negedyylen bejelyylegşe** myn".

„Zybөөr fynkcioniirovalxiin ba maassanuudiiji planomeerneer xytelberilxiin tulada, paarti bolbol,—**centraliizmiin** exin huuri deere organizovaalagdahan baixa johotoi..."

Bolşeviizmiin organizacioonno priincipyydiiji todorxoilhon, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige xadaa paartiiiji bexizyylxiin tylөө temeselde ugaa jixe udxaşanartai baihan jym. Tere xadaa Leeniniiji ba bolьşeviigyydiiji toiruulan, partiiina niutagai organizaacanuudai aixabtar jixe olonxiiijinь zagsaahan baina. „Ene kniigiin udxaşanar bolbol,—„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrs" soo xelegdene,—xamagai tyryy jyy bainab gebel, tere xadaa kryzkoovşçinodo esergyy, partiiinostiiiji ba dezorganizaatornuudta esergyy, paartiiiji xamagaalhan, organizacioonno asuudalnuud tuşaa menьşeviig opportuniizmiiji butasoxihon ba bolьşeviig paartiiin organizacioonno yndehe huurinuudiiji tabihan baina.

Zygөөr, tereenei udxaşanaranь eneegeer duuhana bişe. Tereenei istoriiçeska udxaşanaranь jyyb gebel, tereen soogoo, Leenin bolbol proletariaadai xytelberilexii **organizaaca** bolxo, proletaarska diktatuuriin tylөө temeselde tus zebseggyigөөr ilaxa argagyi baihan, proletariaadai gartanь gol **zebseg** bolxo, **paarti tuxai hurgaaliiji** marksiizmiin istoorido anxa tyryyn zoxioon gargahan baina" (niuur 50).

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige bolbol myn tereşelen ulasxoorondiin ugaa jixe udxaşanartai baina. Tere xadaa II Internacionaalai paartinuudhaa yndehөөrөө ilgaatai, **şine tiipiin** paartiiiji organizacioonno talaar beledxel myn baihan jym. Ene xadaa „zasagai tylөө temeselde proletaarinariiji xytelxiin tulada xysed zorimgoi, revoliycioonno orşom baidalai sloozno ysloovinuudiiji oilgoxiin tulada xysed oopedtoi, zorizo jabaa zam deere baigaa byxii ba ali byxii podvoodno şuluunuudiiji toirozo garxiin tulada xysed ujan, revoliycioonno paartiiiji, bojevoi" (Staalin) paartiiiji beledxel baihan jym.

Iime paartiiiji baiguulxagyin ba erxe sylөөgei tylөө temeselde tereenei ton şuxala zebsegiiji—organizaaciin zebsegiiji proletariaadhaa buliaaxiin tulada, orodoi ba ulasxoorondiin opportuniizmiin byxii xysenyydenь negedehen baigaa. Tedener xadaa „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, leeninske kniigede esergyy, byxeli poxoodiiji exilhen baina Kaautski, Troocki, Maartov, Akselьrood ba kompaani bolbol Leeninei ba bolьşeviigyydei aadres tuşaa, xoroto jabuulganuudaar dyyren statьjaanuudiiji tahalduugyi bişeed hen. Potreesov xadaa Leeninde ba tereenei kniigede esergyy, niite kompaaniiin plaaniiji zoxioohon baina.

Zygөөr, bolьşeviigyydei paarti bolbol marksiis-leeninske teoorioor xytelberilegdeze, „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, Leeninei kniige soo zoxioon gargagdahan, organizaacioonno priincipyydiiji bejelyylze, SSSR-ei xydelmerişen angiiiji ba azalşadiiji aguujixe ilaltanuudta asarhan baina. Leenin bolbol ene kniige soogoo jyyji uridşalan xelee hem, terenь bejelyylegdee. Organizaaciin materiaalьna jediinstveer bexizyylegdehen, marksiizmiin priincipyydeer proletariaadiiji ideine negedyylge xadaa proletariaadiiji jamar xysen bolgoob gebel, tereenei urdanь cariizmiin zasagşji, kapitaalai zasagşji togtoogyi. Proletariaadaar xytelberilegdehen oron bolbol delxei deere tyryyşiin socialiis oobşçestviiji baiguulaa.

„Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" geze, leeninske gaixamşag kniigiin garhanhaanь xoişo 35 zil bolbo. Olontooto daisadtai temeselde, paarti bolbol ene kniige soo zoxioon gargagdahan, bolьşeviizmiin organizacioonno gol priincipyydiiji xamagaalhan baina. Leenin ba Staalin bolbol tereeniiji şine yjiin oopedoor xygzyylee, bajazuulaa.

Xubilhan orşom baidaltai zoxilduulan, istoriiçeska etaap byxen deere, „paarti xadaa gol, yndehen organizacioonno priincipyydiiji ebderşegyi bailgaza, terenei xydelmeriiin udxiin xygzeltede tuhalxa, politiiçeske zorilgonuudai gyisedxeliiji xangaxa, xereg ba ygiin jediinstviiji xangaxa, tiime organizacioonno foormonuudiiji xododoo togtoodog baina". (Zdaanov). BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol angigyi socialiis oobşçestvo baiguulgiiji ba kommuniizmda şata damzaza şilzen orolgiiji dyyrgexe talaar tuilai jixe zorilgonuudiiji manai oronoi urdanь tabihan baina. Ede zorilgonuudiiji bejelyylxiin tula, paarti bolbol tereenei tuhaaranь 35 zilde ilaltahaa ilaltada oşozo jabahan, tereenei tuhaaranь saaşadaaşji ilaxanь zailaşagyi, өөriingөө şalgagdahan bojevoi zebsegiiji, XVIII sjeezd deeree şineer xursadahan baina.

Z. BYRDZAALOV.

„B.M. Ynenei“ signaalaar

„Azalai discipliine hula“

„B.M. Ynenei“ 1939 onoi janvaariin 28-ai yderei 22-xi noomerto tolilogdohon „azalai discipliine hula“ geze Selengiin aimagai ceentrdexi yçrezdeeninyydei xydelmerilegşedei zaniaatihaa xozomdohonoinь faaktnuud todoroze, Malofeejeva, Sokoloova ba Dyrnoov gegşed proguulьşçiguudta toologdozo, tusxaita xydelmerihөө gargagdahan baina geze Selengiin aimagai gyisedkoom medeesene.

REDAAKCA.

Tyryy huuri ezelbe

Ulaan-Ydiin gosparoxoodstviin sydoremoontno zavoodoi, modo bolbosoruulxa ceex bolbol ene onoi exieer gosparoxoodstvo deeree tyryy huuri ezelze, politotdeelei ba paroxoodstviin ypravleeniiin ulaan znaamiiji abhan baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere xehen nyxen Staalinai doklaad, sjeezdiin togtoomzonuud ba materiaalnuud, tereşelen, manai ceexiinxidee ulaan znaamiiji abalga xadaa yşөө hainaar xydelmerileze, şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa xeregte, bideniiji zorigzuulhan baina.

Manai ceexiin kollektiiv xadaa ene zilei tyryyşiin kvaartalai plaaniiji ylyybşelen dyyrgee hen. Azalai bytөөsiiji nelieedgyi deeşelyyihen baina. Tiigeed, apreelь hariingaa yiledberiiin plaaniiji ylyylen dyyrgexe ba azalai bytөөsiin talaar byri ynder pokazaatelь xaruulxa—ton serьjoozna ba xyndete zoriigo bidenei urda baigaa hen.

Bidener xadaa ene zoriigiiji dyyrgeze şadaabdi. Eneenei urda tee ezelhen tyryy huurijaa aldaagyibdi. Zişeelxede, apreelь hariimnai yiledberiiin plaan bolbol 105,8 proc. dyyrgegdee. Myn hara soo, byxii ceex deeree azalaigaa bytөөsiiji 224 proc. xyrter deeşelyylze şadahan bainabdi.

Manai ceexiin tyryy brigaadanuud bolbol erxim xydelmeriiin rezylьtaaduudiiji xaruulhan baina: nyx. Liaaginai modo darxalalgiin brigaada bolbol apreelь hariingaa yiledberiiin plaaniiji 371 proc. dyyrgee. Nyxed Antuşeevei brigaada (modo darxalalgiin) — 396 proc., Raspoopinai (myn baha modo darxalalgiin)—200 proc., Poriaakinai (modeelьşçiguudai) — 209 proc., Grigoorьjevei (Stoliaarna)—292 proc. g. m. prokazaatelьnuudtaigaar xydelmerilhen baina.

Nьju-ioorkaoxı ulasxoorondiin viistavke deere SSSR-ei pavilioon deere, skylьptoor Andreejevei, zeberxegyi buladaar xehen skylbptyyra.

Eneenhee gadna, manai ceex bolbol 13 ynder kvalifikaacatai modoşo darxanuud ba 12 stoolirnuudiiji beledxeze şadaa. Main 1 xyrter ceexiingee graamotno bişe xynyydiiji graamotno bolgozo şadahan bainabdi. Ede amzaltanuud xadaa manai ceexiin kollektiivei ynen sexeer xydelmerilheneinь rezyylьtaaduud myn geeşe.

Bide bolbol mai hara soo byri hainaar xydelmerilxiiji naiduulhan baigaabdi. Ene talaar, өөhediingөө ujalganuudiiji dyyrgenebdi.

Yiledberiiin şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa ba mai hariingaa yiledberiiin plaaniiji ylyylen dyyrgexe baihandamnai jamar hezeg baixab.

BOORZOV—

Selengiin gosparoxoodstviin sydoremoontno zavoodoi modo bolbosoruulxa ceexiin naçaalьnig.

Modo-uradxalgiiji bogonixon bolzor soo, ton organizoovannoor yngergexe

Dutuunuudaa jabuud dundaa zahaxa

Çittransleesei Kabaanskiin lespromxoozoi taalovska lesouçaastog bolbol ene zilei modo-uradxalgiiji, yngeregşe zileixihee 11 xonog urda exilhen baina. Ene xadaa uhanai xabarai yjerlelgiiji, modo-uradxalgiin jabasiiji şamduulalgada zoriuulhan ton serьjoozno udxaşanartai xereg bolno.

Gebeşji, exileed baihan modo-uradxalga xadaa organizoovanno bişeer jabuulagdaza baina. Ende 112 xydelmerişed xydelmerilxe johotoi baihan aad, miil 30 garan xynyyd xydelmerilze baixa jym.

Tus gorxonoor uradxagdaxa modon bolbol bogonixonuud brioovnonuud bolgogdoxo johotoi baigaa. Teed, ene xydelmeri xadaa xysed dyyrgegdeegyi baina. Zişeelxede, main 10 garanai medeegeer, arai geze 50 proceentnь dyyrgegdehen baina. Ene xadaa udaan tesxiin argagyi baidal geeşe.

Taalovska lesouçaastogai naçaalьnig nyxer Belozoorov gegşe modiiji bogonixonuud brioovnonuud bolgolgiiji sag bolzor soonь jabuulangyi, ynendөө tereeniiji pozoornoor tahalduulhan baina. Tiigeed, modojoo oto zandanь uradxuulxiiji xaraalaza baina. Ene xadaa Taalovka gorxonoi ysloovido taarxagyi, ton vreedne sisteeme geeşe. Tiime sisteemiiji demzeze oroidooşji bolxogyinь eliite.

Uhanda modo oruulalga ba uradxalganь exilheer nelieed udaan boloo. Gebeşji, tereenei jabasanь ton xangaltagyi baina. Zişeelxede, main 10 garanai medeegeer, uhanda modo unagaalga arai geze 20 proc. bolhon baixa jym. Iime udaan teempiiji, jyyn geze nerelelteib? Modo-uradxalgiiji samotioogto tabiaa geze nerelebel, zoxixo baina.

Mynөө, kolxoozniguud-sezoonniguudiiji modo-uradxalga deere xanduulalga xadaa ene yderei şuxaliin şuxala asuudal bolno, Jyyb gexede, zarim kolxoozuudb olbol modo-uradxalai exilxehee xoişo, tus xydelmeride xydelmerişediiji xanduulan gyi, tereegeeree ton serьjoozno toormoz xehen baina. Karsakoovsko selьsoveedei Voroşiilovoi neremzete kolxooz xadaa leespromxooztoi batalhan doogovoroingoo johoor, main 7-oi yder byxii modouradxagşad—kolxoozniguudiiji xanduulxa baihan aad, main 10 garan xyrter oroidooşji xanduulaagyi baiba. Yngerxedөө, „Noovaja Ziiznь“ kolxooz (Mostoovkiin) bolbol modo-uradxalga deere xydelmerişediiji xanduulxiin tuxai doogovor batalalgiiji tahalduulxiin ajuulda xyrgөө. Modouradxalgiin amzaltiiji şiidxexe glaavna xyse—xydelmerişediiji xanduulalgada, ynendөө, sabotaaz xehen, ene jabadaliiji teseze oroidooş bolxogyinь eli.

Kabaanskiin lespromxooz bolbol modo-uradxalgiiji organizoovannoor jabuulxiin tula, ton serьjoozno xemzeejabuulganuudiiji abxa johotoi. Exin tyryyn, modouradxalga deere xydelmerişediiji plaainaiь johoor xanduulan, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete xysen tyges socialiis sorevnovaaniiji yrgen dalaistaigaar delgeryylxe johotoi.

Gen. Sibiriaag

Muusa xydelmerildeg raikoom

Xoriiin lespromxoozoi dergedexi modonoi ba modo-uradxalgiin xydelmerilegşedei sojuuzai raikoom (tyryylegşenь nyxer Fiilinov) bolbol mynөө xyrter modo-uradxagşad — kolxoozniguudai ba kaadrovo xydelmer işedeingөө dunda politmaassovo xydelmeriiji xangaltataigaar jabuulza şadaagyi. Tereşelen, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaaniiji yrgen dalaisataigaar delgeryylelgiiji xysed xangaagyi baixa jym.

Zişeelxede, Sulxariiin ba Deede-Xudanai modo-uradxalgiin paartinuudta nege nege massoviiguud baixa johotoi aad, mynөө xyrter tomilogdoogyi baina. Nyxer Fiilinov bolbol komsomooloi „raikoom xadaa massoviiguudiiji ygenegyi“—geze „şaltagaan“ dursaad huudag baina. Socialiis sorevnovaani bolbol modo-uradxalgiin brigaadanuudai, zvenoonuudai ba tus tus modo-uradxagşadai dunda delgeryylegdeegyi, todorxoilon xelebel, tedenei xoorondo socialiis doogovornuud batalagdaagyi baina. Tereşelen, modo-uradxagşad—xydelmerişediiji mediciinske obsluuzivalga xysed xangaltataigaar organizovaalagdaadyi.

Ene raikoom bolbol modouradxagşadai azalai discipliniiji haizaruulxa talaar, serьjoozno xydelmeri xeegyi. Eneeneinь rezylьtaadta, Xezengiin modo-uradxalgiin paartiiin zarim xydelmerişedeinь discipliine ton hula baina. Ende, xenei xedii şineen xydelmerilhen ba noormojoo jamaraar dyyrgehiimь medexe argagyi,—iime obezliiçkiin baihan deereheenь, modo-uuradxalgiin jabasanь ton udaan teempetei baina. Zişeelxede, modouradxalgiin exilhenhee xoişo tus uçaastogai modo-uradxalganь miil 8 modo uragşaa jabahan baigaa.

Likbeezei xydelmeri jabuulagdanagyi, xarin „Saarhan oldonogyi“ gehen „şaltagaanda“ „haataza“ baixa jym. Modo-uradxagşadiiji kylьtyyrne xydelmerieөr obsluuzivalxiin uşarta, ulaan bulanguud neegdexe johotoi baigaa. Tedenь, mynөө xyrter neegdeegyi.

Politmaassova xydelmeri bolbol modouradxalglin amzaltiiji şiidxelsene. Tiime tula, modonoi ba uradxalgiin xydelmerilegşedei sojuuzai Xoriiin raikoom bolbol өөriingөө xydelmeriiji şinedxen tabiza, modouradxalga deere kylьtmaassova xydelmeriiji ton hainaar jabuulxa ba tereeniiji tolgoilxo ujalgatai.

Dam. Zam

Xariiin gyrenyydei xeblelnyydei xuudahanuudhaa

FAŞIIS GERMAANIDA

Pariizda garza baigaa, „Neijee Veliytbiynee“geze antifaşiis zurnaal bolbol hyylşiingee noomernuudai negen soo, Germaanida, ediee xooloi, urgaza baigaa berxeşeelnyyd tuxai, germaanska aradai azabaidalainь xemzeegei unalga tuxai medeesene. Propagaandiin miniistr bolbol „Bidener xadaa germaanska aradiiji serьjoogoor, yrgen xeregselei zyilnyydeer ba ediee xooloor arai-gexedzel tedxexe şadaltaibdi“ geze mederexe baatai bolhon baina geze zurnaal temdeglene. Faşiistnuud xadaa germaanska aradiiji ton şuxala zyilnyydeer tedxexe şadalgyi tuxaigaa sexe xөөredeg bolşoo. „Haizarxanь dyteleө daa“ geze urdanь naiduulan xeledeg baihan aad, mynөө, tedxemzedexi berxeşeelnyyd xadaa udaan xaraaktertai bolbo geze sexe medeesedeg boloo. Eneegeer, faşiis „dyrbenzilei“ perspektiivgyinь mederegdene.

Germaanihaa, өөriingөө korrespondeentnyydei bişegyydiijinь barimtalan, duragutalga ba gasalan gaşuudal xadaa Germaaniiin aradzonoinь dunda ulam, ulam byri gynzegiigөөr delgereze baina geze zurnaal medeesene. Aradzon bolbol faşiis zonxilogşodoi paraaduudaar, demonstraacanuudaar ba demagogiiçeska ygenyydeer le sadxaagdanxai.

Germaaniiin xydelmerişen maassanuud xadaa reaalьnazaarabotna xyleheneigөө unalgiiji yder jirexe byxendę ulam byri xyseteigөөr mederene. Xydelmeriiin yderenь teseşegyi uta bolgogdozo baina. Faabrika deere xydelmeriiheneigee hyyldenь, xynyyd bolbol eseze, ton jixete zoboşodog ba jamar negen kniigenyydiiji unşaxa arga jaabaşji baidaggyi. Xydelmerişed, slyyzaşçener, naimaaşad ba xeterxedee, iskyysstviin xydelmerilegşed xadaa tedenerei profeessinyydhee tahalduulagdaza, vojeenne snariazeeni beledxeze baigaa eldeb janziin predprijaatinuudta gy, ali bexizyylgenyydiiji barixa talaar xydelmerinyydte xysөөr elьgeegdeze baina. Gerei ezen exenernyyd bolbol miaxa, toho ba busad hain tezeeltei ediee xoolgyigөөr xododoo yngerdeg bolşoo, uşaranь, Germaani xadaa xursa dutagdal yzene.

Huragşadainь too nelieed ysөөrөө. Yniversiteedyydte unşagdaxa leekcenyydei çaasuudainь too xahagdaza baina. Olonxi saganь fişiis paartiiin eldeb janziin organizaacanuudta boldog vojeenne yprazneeninyydeer baragdaşana.

Orondonь kvalificiirovanne vraaçuud dutana. Mediciinske huralsalai zavedeeninyydte huraxa bolzoronь xahagdahan baina. Iime bolxoloorono, zaluu vraaçuudta, aradzonoi naidaxagyi jabadal xaa-xaanagyi yzegdene. Yzegdөөgyi gojo haihan azabaidaltai fişiis boonzanuudiiji yzen jadalga urgaza baina. Xydelmerişedei posioolkonuudta gernyydiiji barixiin tula materiaalnuud oron soonь oldonogyi. Gebeş, hajaxan, Beerlinde, praviitelьstvenne şine ugaa jixe zdaani baiguulagdaba. Zurgaa miangan xydelmerişed xadaa ene zdaaniiji barilgada zilei torşo soosyydxedee tahalduugyi xydelmerilhen baina. „Tohonşji, yndegenşji ygei daa, xarin praviitelьstvenne şine zdaani baiguulagdaba“ gehen antifaşiis listoovka bolbol negete ygiөөgyyr, zdaaniiinь frontoondo niaagdaşahan baigaa.

Faşiis xytelberilegşedei kryygyyddexi (ton zizexen fynkcioneernyyd xyrteree) demoralizaaca bolbol Germaanida yşөө yzegdөөgyi, edişeolologiin sisteemede xaragdaad baina. Jevreiske xiudalganuudtai (pogroomuudtai) daşaramduulan, ene sisteeme bolbol ilangajaa jixe dalaisatai bolhon baina.

Germaanihaa garaza oşoxiin tabilganuudiiji ygelge xadaa too tomşogyi olon fişiis gyisedxexii oorganuudta, xyngenөөr mylzelgiinь arganuudai negeniinь baigaa. Faşiis çinoovniguud bolbol jixe ba baga edişenyydiiji abxa xexe mete, ali bolxo arganuudaar bajazana. Kontroolьno oorganuud xadaa bajan emigraantnuudiiji viizenyydeer, şteempelьne temdegyydeer ba bagaaziijinь zөөze abaaşalgaar xangaza, eneeneigee tylөө alta myngen izdeelinyydiiji, avtomobiilьnuudiiji ba „jyy-xeexen“ myngөөrenşji „abdag“ baina. Faşiis olon çinoovniguud bolbol zarim bylenerei garaza oşolgohoo, fantastiiçeska syymmenyydiiji „olodog“ baina.

Germaaniiin aradzonoi ton yrgen maassanuud xadaa, zurnaal temdeglene, giitlerovske palaaçuudiiji gynzegiigөөr yzen jadana ba faşiis Germaaniiin ezerxegşedei gadaadiin ba dotoodiin politikiiji erid buruuşaana.

C. A.

Амжалтатайгаар дүүргээ

Бичурай аймагай, Ара-Хэрээтын сомоной, „Коминтерн“ колхоз болбол Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй хоёрдохи хабарай (эртын ба оройн)тарилгые болзор соонь ба үндэр шанартайгаар дүүргэһэн байна. Тус колхоз хадаа 516 гектар эртын тарилга хэхэ плантай байһанаа, майн 1-дэ дүүргэһэн ба 366 га оройн тарилгые майн 5-най үдэр түгэсхэһэн байна.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Ц. Сахияев болбол тарилгаа дүүргэмсээрээ, бүхы хүсэнүүдээ бусад хүдэлмэринүүдтэ мобилизовалан гаргажа шадаа. Энээнэй результадта, пар хахалалга, таряландаа хорёо бариха, сабшалангай газарые уһалха г. м. хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Колхознигуудай дунда массова-политическэ ба культурна хүдэлмэринүүд һайтар табигданхай ба ажалань зүбөөр организовоалагдаһанай результадта, стахановцууд-ударнигуудай зэргэнүүд үргэдөө. Жэшээлхэдэ, нүхэд Кузнецов Я., Кузнецова Д., Дугаров О., Доржиев П. ба бусад болбол хабарай тарилгын үедэшье, мүн хорёо барилгадашье, нормоёо саг үргэлжэ 170 процент хүртэр дүүргэнэ.

Тус колхоз хадаа ажахынполитическэ кампанинуудые амжалтатайгаар ябуулхаһаа гадна, мүн культурна-гэгээрэлэй хэмжээябуулганууд ые һайнаар ябуулна гэбэл, мүнөө, колхозойгоо клубые ремонтололгодо хүнүүдые табяад, шухала культтоварнуудые худалдан абажа байна.

Гадна, энэ колхоз болбол хабарай тарилгын талаар гөөгдэжэ ябаһан, „Сталинский путь“ колхоздо социалистическэ туһаламжа болгон, 10 плуг ба мориной 1 сеялкэ эльгээһэн байна.

Б. ГОМБОЕВ
Д. ЗАМЬЯНОВ.

306 хүнүүд пар оробо

Улан-Удэ городой но-дорожно районой дай, түмэр замай ба нүүд предприятинуудай мэришэд, инженерноческэ хүдэлмэрилэгшэд жащанар хадаа ВКП зэргэдэ олоороо орожо

1939 оной январий майн 17 хүртэр, тус ра тор, стахановцууд, и нүүд ба мастернууд, х 306 хүнүүд партиин ороо.

Эдэнэй дунда, стахан —Пэтэнко, Овчинников пиев, инженернүүд— Вакар, Трасенко ба бус һон байна.

Эдэ залуу коммун болбол үйлэдбэри дээр гардна ролие харуул дэлмэришэдые хүтэлб үйлэдбэриингөө прог хододоол үлүүлэн дэг байна.

ВКП(б)-эйн зэргэдэ партиин XVIII с хойшо, илангая роо. Жэшээлхэдэ, дурсагдаһан 306 хүнүүд хүнүүдынь партиин XV торическа съездын орохон байнад. Түүлэй тон залуухануд—18 н рэһэн һургуулиинхид тиин зэргэдэ орохын бэлэдхэжэ байна.

Гадна, залуу комнууд болбол партийна, дэй ба ажахын хүтэлб хүдэлмэринүүдтэ угаа роо дэбжүүлэгдээ. Нү логлазов хадаа вагон ническэ цехын слесарь наа, партиин железно-но райкомой организац инструкторско таһагай труктор болгон дэбжүү мүн энэ мэтэшэлэн дэб дэһэн нүхэдүүд ехэ ол

Эдэ шэнэ хүнүүд, кадрнууд болбол дэб дэһэн хүдэлмэринүүдт жалтатайгаар хүдэлмэ

Ц. ЦЫДЕ

Мууса хүдэл рилдэг ларе

Зэдын аймагай, Бор сомоной, нүхэр Кагано нэрэмжэтэ колхозой дэ ларек (продовецынь нү дуков) болбол үдэр бү рэглэгдэхэ эд товар ажалшадые хангаха—т рюусалгата ба хүндэт дэлмэрие, образцовоор жа шадаагүй байха ю дорхойлон хэлэбэл, үд хэндэ хэрэглэгдэхэ зар товарнуудые таһалд байна.

Ларектонь абтаһан шухала предмедүүдэнь дагдадаггүй байна. Жэ дэ, һаяшаг велосипедэй ба покрышканүүд а аад, оройдоошье худалд гүй Хэндэ үгтэһэниинь, абһаниинь мэдэгд

Энэ ларегой гэрынь рээнэй зосоохинь то турнэ бэшэ. Гэрынь х зосоо талань хирэтэй, болонхой. Энээнһээ га рек соонь байһан эд тов хадаа тон эб-эмхигүйг бигдажа, эндэ тэндэ х хэбтэдэг байна.

Иимэ тула, эндэхи ба Зэдын райпотребсо бол тус ларегой х рииень һайжаруулха

Хурса н

Лекци болоб

Петропавловка. хан, Дэрэстэйн сомоной тэ, большевизмын ис үзэг шэдтэ туһаламжа б ВКП(б)-эйн Обкомой нүхэр Попов болбол „А друзьянар“ гээшэд юн б нэр социал-демокра эсэргүүгээр яажа дайла бэ“ гэһэн темээр лекци ба.

Лекцидэ хабаадагшад бол тон анхаралтайгаар лажа, олон асуудал суужа, хангалтатай х уудые абаһан байна.

Баһа, энэ темээр нүх ов болбол Боргойн вод“ совхоздо лекци

Ц. АЛТАЙСКИ

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел— 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКМП-эй типографи. Уполномоченный № 747